

Poštovani kopredsjednici i uvaženi članovi Parlamentarnog odbora, vaše ekselencije, uvaženi predstavnici medija, dame i gospodo,

Počastvovan sam prilikom da na petom sastanku ovog značajnog međuparlamentarnog foruma, uspostavljenog u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, u uvodnom izlaganju iznesem viđenje aktuelnog trenutka u odnosima Evropske unije i Crne Gore.

Od našeg posljednjeg susreta u Podgorici proteklo je nekoliko mjeseci, a u tom periodu dogodilo se ono čemu smo težili svih ovih godina - otvaranje pregovora o članstvu Crne Gore u Evropskoj uniji. Zato danas imamo o čemu govoriti, ponosni u osvrtu na postignuto i spremni za izazove predstojećeg.

Aktuelni trenutak u odnosima između Evropske unije i Crne Gore obilježava proces analitičkih pregleda za pregovaračka poglavlja. Započeli smo proces koji je zahtjevan, ali i višestruko koristan; reformiše državu, ali i preobražava društvo; vremenski je dug, ali istorijski dugoročan. On vodi ostvarenju jednom od dva glavna spoljno-politička cilja – članstvu Crne Gore u Evropskoj uniji. A to je jedini politički cilj koji uživa konsenzualnu i bezrezervnu podršku u Crnoj Gori. Jer, jedino je težnja za

punopravnim članstvom naše države u Evropskoj uniji objedinila sve naše različitosti.

U pripremama za ovaj proces, ostvarili smo značajne rezultate. Ali, ipak, formula našeg uspjeha leži u svijesti o sopstvenim slabostima i nedostacima, čije otklanjanje u svim segmentima države i društva predstavlja naš generalni cilj, u smislu dostizanja onog nivoa standarda koji će Crnu Goru učiniti slobodnom, demokratskom i funkcionalnom državom.

Zato snažno nastavljamo sa aktivnostima na planu jačanja vladavine prava, s ciljem završetka kapitalnih reformskih projekata u oblasti reforme pravosuđa i borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Novi saziv Skupštine je po meni sigurna garancija da ćemo početkom naredne godine ući u proceduru usvajanja Ustavnih amandmana u dijelu pravosuđa, a onda i na usklađivanje pravosudnih organizacionih zakona sa novim ustavnim rješenjima.

Već smo na samom kraju izrade Analize racionalizacije pravosudne mreže, u pogledu nadležnosti, produktivnosti rada, kadrovskih kapaciteta, smještajnih uslova i tehničke opremljenosti, kao i uticaja primjene novih zakona. U tom kontekstu, ozbiljno razmišljamo o centralizaciji nadležnosti za gonjenje i suđenje u predmetima korupcije i organizovanog kriminala pri jednom Specijalnom sudu, odnosno Specijalnom tužilaštvu koje će pratiti sudsku

nadležnost. Ova analiza će se naći pred Vladom do kraja decembra.

Kada je riječ o efikasnosti pravosuđa, cijeli set zakona ostaje priritet našeg rada: Zakon o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku; Zakon o javnim izvršiteljima, Zakon o notarima i Zakon o prekršajima.

Na planu dostupnosti pravosudnih organa, priritet našeg rada ostaju dalja implementacija Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, kao i donošenje Zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela, što će biti novina u crnogorskom zakonodavstvu.

Posebnu pažnju posvetićemo sistemu edukacije nosilaca pravosudne funkcije, odnosno njegovom institucionalnom jačanju, sa ciljem da Centar za edukaciju u perspektivi izraste u Pravosudnu akademiju. Cilj nam je izgradnja kredibilnog kadra, imajući u vidu da normativni okvir može garantovati nezavisnost pravosuđa, ali to ostaje puko slovo na papiru ako nema nosilaca pravosudne funkcije koji je otporan na svaku vrstu nelegitimnog uticaja.

Jačanje sistema alternativnog rješavanja sporova, kao i alternativnih sankcija, odnosno reforma zatvorskog sistema - ostaju pririteti Vlade Crne Gore.

Na planu međunarodne saradnje, kada je riječ o zakonskom okviru, očekuje nas donošenje Zakona o

izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, kao i Zakona o međunarodnom privatnom pravu. Kada je riječ o bilateralnoj saradnji, nastavićemo sa ugovornim regulisanjem ove oblasti sa zemljama regiona i Italijom. Crna Gora je već potpisala četiri ugovora o izručenju sopstvenih državljana za učinjena teška krivična djela (sa Srbijom, Hrvatskom, Makedonijom, BiH). Crna Gora je time potvrdila da nije, niti će biti, utočište kriminalcima, bez obzira na državljanstvo. Tako smo u prvoj godini primjene ovog ugovora, Republici Srbiji izručili deset sopstvenih državljana.

Na planu multilateralne saradnje, cilj nam je otvaranje pregovora o zaključenju Ugovora o saradnji Crne Gore i EUROJUST-a, kao i zaključenje Operativnog sporazuma sa EUROPOL-om.

Navedeni prioriteti biće obuhvaćeni novom Strategijom reforme pravosuđa za period 2013-2018. godine.

Borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala nastavićemo s punom posvećenošću, najprije unaprjeđenjem normativnog okvira, kroz izmjene i dopune Krivičnog zakonika, s ciljem njegovog usaglašavanja sa evropskim standardima, UNCAC Konvencijom, kao i preporukama GRECO i MONEYWAL.

Iako je dalje usaglašavanje zakonodavstva prioritet, naša pažnja biće usmjerena prije svega na sprovođenje već usvojenog zakonodavstva, i u tom smislu radićemo na daljoj implementaciji Zakonika o krivičnom postupku, kroz kontinuiranu obuku policajaca, tužilaca i sudija o primjeni novih instituta, značajnih za efikasnu borbu protiv korupcije i kriminala. Nastavićemo sa jačanjem Specijalnog istražnog tima, kao embriona Specijalnog tužilaštva, koje će biti sposobno da proaktivno cilja na organizovani kriminal i korupciju i sprovodi visokoprofilne istrage, sa naglaskom na njihovoj finansijskoj komponenti.

Za uspjeh u borbi protiv kriminala i korupcije neophodan je društveni ambijent u kojem postoji povjerenje u institucije, a ne njihova negacija, ambijent u kojem će se slobodno i bez pritiska primjenjivati zakoni jednako za sve. Ovdje u prvom redu mislim na one koje optužuju i sude mimo institucija i bez dokaza ugrožavajući i elementarna pravna načela. Mi želimo državu u kojoj se neće vršiti progon iz političkih i drugih interesa, već na osnovu dokaza i u zakonitom postupku. Dakle, cilj nam je stvaranje ambijenta u kojem će tužilaštvo da goni, sud da sudi, a drugi da poštuju autoritet i rad pravosudnih organa. Tek u takvom ambijentu, rasterećenom nelegitimnog pritiska, možemo očekivati prave rezultate i objektivno evaluirati rad policije, tužilaštva i pravosuđa uopšte.

Unaprjeđenje i poštovanje ljudskih prava, posebno osjetljivih grupa, kao što su osobe sa hendikepom, LGBT osobe, kao i Romi, Aškalije i Egipćani, ostaju u vrhu naših prioriteta.

Sve u svemu, prioriteti Vlade Crne Gore u oblasti jačanja vladavine prava ostaju nepromijenjeni. Riječ je o strateškom pristupu izazovima koje donosi proces pregovora o članstvu Crne Gore, a sa kojima se Vlada Crne Gore suočila još u prosecu pred-pregovora. Taj strateški pristup biće taktički razrađen u akcionim planovima za otvaranje pregovora u poglavljima 23. i 24, čiji će sadržaj biti usaglašen sa Evropskom komisijom u prvoj polovini sljedeće godine.

Poštovani parlamentarci,

Crna Gora će kroz pregovarački proces imati dovoljno vremena da uspostavi adekvatan zakonodavni okvir i, što je još važnije, da kroz obezbjeđivanje potrebnih institucionalnih, administrativnih i informatičko tehničkih preduslova uspostavi mehanizme za kontinuirano sprovođenje svih zadatah mjerila.

Ono čemu u narednom periodu treba da posebno posvetimo pažnju je da obezbijedimo visok nivo kako horizontalne tako i vertikalne koordinacije svih organa državne uprave, civilnog društva i akademske zajednice,

jer izazovi koji su pred nama zahtijevaju jedan ozbiljan zajednički rad.

Samo na taj način možemo obezbijediti da stavovi Crne Gore u toku pregovora budu jedinstveni i precizni i da preuzete obaveze budu poštovane.

Takođe, treba kontinuirano raditi i na daljoj edukaciji kadrova koji u toku pregovora treba da budu prepoznati kao eksperti i pokretači promjena, a nakon ulaska Crne Gore u EU će biti naša administrativna snaga u tijelima i organima EU gdje će predstavljati Crnu Goru i artikulirati njene interese.

Dame i gospodo,

Otvaranjem pregovora otvorena su nam vrata EU. Možemo i moramo pametno iskoristiti naredne godine, ne zahtijevajući nestrpljivo brzi prijem, već posvećenim radom na uređenju sopstvene države i snaženju sopstvene demokratije i ekonomije „raditi na sebi“, tako da uistinu postanemo poželjan partner za integracije.

Nema prečica do Brisela. I ne treba da ih bude. Cilj je suštinska transformacija društva koja će crnogorskim građanima donijeti pravnu sigurnost i ekonomski prosperitet.

Prije nego Crna Gora postane dio EU, EU treba postati dio crnogorske stvarnosti.

Hvala vam.